

Elektromagnetna sevanja v mojem okolju

Elektromagnetna sevanja (EMS) so v našem okolju prisotna že vrsto let, a zaradi naglega razvoja se dnevno srečujemo z novimi brezžičnimi tehnologijami, obenem pa se tudi starostna meja, ko pričnemo uporabljati različne sodobne tehnologije, hitro niža. Otroci in mladostniki so postali najzvestejši uporabniki teh tehnoloških pridobitev in jih bodo uporabljali celo svoje življenje. Ob tem pa se zastavlja vprašanje, ali lahko uporaba teh naprav za otroke in mladostnike v fazi njihovega hitrega psihofizičnega razvoja predstavlja povečano tveganje za zdravje. Jasnega in nedvoumnega odgovora ni, zato je smiselna razumna preventiva in ozaveščanje tako odraslih kot tudi otrok o tej problematiki.

Zato Forum EMS, Inštitut za neionizirna sevanja, Inštitut za varovanje zdravja RS ter Uprava RS za varstvo pred sevanji organizira razpise za raziskovalne naloge s področja EMS. Kakovostne raziskovalne naloge ter že izraženo zanimanje za ponovno sodelovanje v preteklosti nas je spodbudilo, da razpis za raziskovalno nalogo »**EMS v mojem okolju**« ponovimo tudi letos.

1. Komu je raziskovalna naloga namenjena

Raziskovalna naloga je namenjena osnovnošolcem višjih razredov (7, 8 in 9 razred) ter srednješolcem. Raziskovalno nalogo pripravijo učenci posamezno ali v skupinah do 4 pod mentorstvom učitelja.

Z raziskovalno nalogo želimo med mladimi povečati zanimanje za problematiko EMS ter razširiti spoznanja o EMS, zato od sodelujočih pričakujemo, da bodo raziskovalno nalogo predstavili tudi na domači šoli.

2. Navodila za pripravo naloge

Napotki za izdelavo raziskovalne naloge, kakor jih predlaga ZOTKS (Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije) so dostopni na domači strani ZOTKS:

<http://www2.arnes.si/~ljzotks2/gzm/dokumenti/napotki.html>.

V teh napotkih je predstavljeno, kako se izdelava raziskovalne naloge, obenem pa je predstavljen tudi način izbora raziskovalnih nalog. Z raziskovalno nalogo »**EMS v mojem okolju**« lahko učenci sodelujejo tudi na tekmovanju ZOTKS, v sklopu Foruma EMS pa bomo organizirali dodatno tekmovanje raziskovalnih nalog s tega razpisanega področja.

Naslov naloge in področje raziskave je prepuščeno posamezni skupini, vse raziskovalne naloge pa naj povezuje tema »**EMS v mojem okolju**«. Zato naj bo raziskovalna naloga umeščena v prostor, v katerem se običajno nahajajo šolarji, bodisi je to njihov dom, bližnja okolica ali šola. Še posebej je v letošnjem letu izpostavljen problem izpostavljenosti mladih EMS. Tudi v svetovnem merilu je poznavanje izpostavljenosti mladih EMS pomanjkljivo. Veliko epidemioloških raziskav je narejenih na vzorcu odraslih, le malo pa na vzorcu otrok in mladostnikov.

3. Kaj mladi z raziskovalno nalogo pridobijo

S izdelavo raziskovalnih nalog je mladim poleg sodelovanja v sklopu tega razpisa omogočeno sodelovanje na drugih tekmovanjih za raziskovalne naloge.

Raziskovalne naloge so gotovo dobra referenca pri izbiri nadaljnjega šolanja.

Možnosti za nudenje strokovne podpore in brezplačnega najema so omejene, prav tako imajo mladi možnost brezplačne uporabe merilnih inštrumentov, s katerimi se sicer ne bodo srečali.

4. Strokovna pomoč

Glede na izkazan interes bodo strokovnjaki Inštituta za neionizirna sevanja nudili ustrezno strokovno pomoč in literaturo. Prav tako bo mogoče za namen izvajanja raziskav brezplačno najeti osebni dozimeter in merilno postajo, s pomočjo katerih je mogoče preprosto izvesti meritve EMS v okoljih, v katerih prijavitelji živijo.

Zaradi lažjega koordiniranja sodelovanja ter najemanja merilnih inštrumentov prosimo, da se vsi zainteresirani za pomoč čimprej obrnete na Inštitut za neionizirna sevanja na naslov:

Dr. Blaž Valič

Pohorskega bataljona 215

1000 Ljubljana

tel: 01 568 2732

blaz.valic@inis.si

Od sodelujočih pričakujemo, da bodo rezultati meritev z osebnim dozimetrom in merilno postajo na razpolago tudi Inštitutu za neionizirna sevanja in koordinatorju raziskovalnih nalog Blažu Valič za nadaljnjo analizo in obdelavo. Pri tem bodo ustrezno varovani vsi osebni podatki, uporabljeni bodo le izmerjeni rezultati ter starost in spol sodelujočih.

Prav tako bi želeli raziskovalne naloge objaviti na svetovnem spletu. Zato prosimo, da ob oddaji raziskovalnih nalog podate tudi izjavo, da se strinjate z objavo raziskovalnih nalog na svetovnem spletu. Spoštovali bomo tudi vašo odločitev, da tega ne želite in to ne bo vplivalo na ocenjevanje raziskovalne naloge.

5. Rok za oddajo raziskovalnih nalog

Kandidati pripravijo in pošljejo raziskovalno nalogo najkasneje do 23. aprila 2010 v elektronski obliki na naslov: blaz.valic@inis.si, v tiskani obliki pa na naslov:

Inštitut za neionizirna sevanja

Pohorskega bataljona 215

1000 Ljubljana

Elektronska in tiskana oblika naj bosta enaki.

6. Ocenjevanje

Do 14. maja 2009 bo strokovna komisija, sestavljena iz članov Inštituta za varovanje zdravja, Uprave RS za varstvo pred sevanji in Inštituta za neionizirna sevanja pregledala prispele raziskovalne naloge in jih ocenila ter rezultate posredovala kandidatom.

Kriteriji za ocenjevanje raziskovalne naloge bodo naslednji:

- aktualnost raziskave;
- razumljivost raziskovalne naloge;
- skladnost vsebine raziskave s starostjo sodelujočih;
- povezava z domačim okoljem in
- skladnost z napotki za izdelavo raziskovalne naloge.

7. Nagrade in zaključna prireditev

Strokovna komisija bo prispele raziskovalne naloge ocenila in razvrstila glede na rezultat. Avtorji in mentorji najboljših nalog bodo nagrajeni z obiskom adrenalinskega parka ter prejeli praktične nagrade. Konec maja ali začetek junija 2010 bo sledila zaključna prireditev s predstavitvami najboljših raziskovalnih nalog ter podelitvijo nagrad in plaket.